

Čermin, Jan

Frank Wollman

In: Fasora, Lukáš; Čermin, Jan; Čerminová, Jana; Hanuš, Jiří; Málíková, Michaela. *Sto tváří, sto příběhů : vybrané osobnosti v dějinách Filozofické fakulty Masarykovy univerzity*. Vydání první Masarykova univerzita, 2020, pp. 165-166

ISBN 978-80-210-9382-9; ISBN 978-80-210-9605-9 (online ; pdf)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/143097>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Frank Wollman

Rodné jméno a příjmení: František Wollman

Národnost: česká

Datum narození: 5. května 1888

Místo narození: Bohušovice nad Ohří

Datum úmrtí: 9. května 1969

Místo úmrtí: Praha

Sociální zařazení: František Wollman se narodil v roce 1888 do rodiny obchodníka Františka Wollmana a Marie Wollmanové, rozené Čečelínové. V roce 1923 se v Praze oženil s Annou Fajnorovou. O dva roky později, v roce 1925, se jim narodil syn Slavomír Wollman. Ten šel v otcových šlépějích a stal se sám literárním vědcem a slavistou. Manželství ale bylo koncem třicátých let rozvedeno a Wollman se již poté nikdy neoženil. Za svou práci byl nucen často cestovat mezi Prahou, Brnem a Bratislavou, kde provizorně přespával ve své kanceláři. V Bratislavě později dostal služební byt, ovšem kvůli bytové situaci v Brně musel ještě v roce 1947 nocovat na pohovce v kanceláři. Ve volných chvílích se aktivně věnoval divadlu a psal také vlastní hry (*Rastislav, Velká Morava* aj.). Pod pseudonymem Frank Vlnovský vydal sbírku básní *Bludný kámen*. Zemřel v Praze ve věku 81 let.

Akademické působení

V roce 1907 maturoval na akademickém gymnáziu v Praze a poté se zapsal ke studiu filologie na filozofické fakultě na Karlově univerzitě. V roce 1912 podstoupil státní zkoušku z českého a také z německého jazyka, který později vyučoval na střední škole na pražském Žižkově a jako suplent rovněž v Jičíně.

V roce 1912 odešel do Berlína, kde studoval komparativní slavistiku. Jeho doktorát pozdržela první světová válka, protože byl na dva roky odveden k vojsku. Studium po válce dokončil a v roce 1917 obdržel doktorský titul. Mezi jeho první práce patří studie z dějin folkloristiky *Pověst o bílé paní v literatuře a tradicích českého lidu* (1912) či *Vampyrické pověsti v oblasti středoevropské* (1926).

Na Karlově univerzitě se také habilitoval, a to v listopadu roku 1922 v oboru srovnávací dějiny slovanských literatur. Poprvé přednášel v letním semestru roku 1923 na univerzitě v Bratislavě. V roce 1926 byl v Bratislavě jmenován mimořádným profesorem a o dva roky později řádným profesorem filologie na FF MU v Brně.

Jako profesor navázal na dřívější badatelský záměr zkoumat dějin jihoslovanského divadla. Postupně publikoval monografie z dějin srbochorvatského, slovinského a bulharského dramatu a celé bádání završil soubornou prací *Dramatika slovanského jihu* (1930). V oboru komparatistiky slovanských literatur publikoval v roce 1928 rozsáhlou syntézu *Slovesnost Slovanů*. Srovnávání založil na myšlence jednoty slovanských literatur, které jsou ovšem vnitřně diferencované různými vnějšími i vnitřními vlivy. V této práci stíral rozdíly mezi ústní a písemnou slovesností a hledal jednotící prvky v rovině tematické.

Svou srovnávací literárněvědnou metodu představil na sjezdu slovanských filologů v Praze v roce 1929 v přednášce *Problémy srovnávacího studia literatur slovanských a lidového podání. Eidografická metoda*. Problematiku metodologie svých prací dále osvětlil ve studii *Věda o slovesnosti* (1935). V roce 1930 byl pozván, aby se stal profesorem na Kolumbijské univerzitě v USA, což ovšem odmítl.

Po druhé světové válce učil zároveň v Praze, Brně, Olomouci i Bratislavě. S dojížděním měl proto neustálé problémy a několikrát mu také bylo brněnským profesorským sborem vytýkáno, že si v Brně nenašel stabilní ubytování. Na Moravě a na Slovensku vedl filologické předměty, v Praze přednášel dva roky dějiny ruské literatury na pedagogické fakultě. V roce 1948 omezil své úvazky v Praze a Olomouci a byl jmenován děkanem na dramatickém odboru JAMU v Brně, kde byl zároveň prorektorem. Na univerzitě aktivně působil až do roku 1959, kdy odešel do důchodu.

Ocenění vědeckou komunitou

Jako redaktor přispíval do časopisů *Slavia* a *Slovesná věda*. Patřil mezi zakladatele spolku Koliba, obce sdružující literáty a výtvarníky z východní části Moravy. Jako člen byl angažován v Královské české společnosti nauk, České akademii věd a umění, Slovinské akademii věd a také v Pražském lingvistickém kroužku. Zúčastnil se mnoha mezinárodních sjezdů slavistů, kde vystupoval zejména s referáty o vědeckých metodách své práce. Od roku 1948 spolu s Janem Mukařovským vedl Ústav pro českou literaturu. Za svou práci byl mnohokrát oceněn, např. v roce 1968 získal Řád práce. In memoriam mu byl udělen čestný doktorát věd o umění.

Evaluace

Významný slavista a teatrolog. Vědec s mezinárodním věhlasem, jehož zájem zasahoval od prací folkloristických až po otázky obecné literární vědy. Ve srovnávací vědě vymezil slovanskou otázku a z mezislovanské slovesnosti učinil badatelský zájem dějin světové literatury.

Ohlasy

Nadhledem nad ideologickými zápasy a evropským rozhledem se vyznačuje naprostá většina Wollmanova textu.
\[Petr Kučera](#)

Franku Wollmanovi, ako jednému z najvýznamnejších česko-slovenských slavistov a komparatistov sa začala venovať systematická a dostatočná pozornosť najmä po roku 1989, v období, keď sa ukázala nevyhnutnosť metodologických návratov ku koreňom vedných disciplín... \[Anna Zelenková](#)

Jako jediná zajímavá osobnost se projevil Frank Wollman. Jestli jsem se něco na rusistice naučil, tak to bylo od něj. Ovšem když jsem se naučil poctivě na zkoušku ze slovanských literatur, on mi potom položil otázku: „Co myslíš, soudruhu, žil Kristus, nebo ne?“ Dovedete si představit, jak mi po také otázce bylo? Tak jsem řekl z rozpaků, že vlastně nevím. A on říkal: „Správně.“

Nikdy vlastně nemůžeme jednoznačně tvrdit, že to byla historická postava, že to není jenom konglomerát z těch proroků, kteří chodili po Sinajské poušti...“ \ Dušan Šlosar

Jeho jméno dnes nese brněnská ulice Wollmanova a také Společnost Franka Wollmana, občanské sdružení zabývající se srovnávací literárněvědnou slavistikou při Ústavu slavistiky FF MU v Brně.

Prameny a literatura

Archiv Masarykovy univerzity, fond A2 FF, osobní spisy, kart. 19/9.

Archiv Masarykovy univerzity, fond A1 RMU, osobní spisy, kart. 244/4585.

SOA Litoměřice, fond N, inv. č. 368, sg. 11/12. Křestní kniha, rok 1888, f. 108. [online]. [cit. 18. února 2019]. Dostupné z: <<http://vademecum.soalitomerice.cz/vademecum/permalink?xid=09ddd7cea03b9b8d:-1b1ffbd2:1261cfe24ad:-7fdc&scan=116#scan116>>.

BAHENSKÁ, Marie. Frank Wollman. *Akademický bulletin*, 2013, č. 5, s. 28.

ČERMÁKOVÁ, Jana. *Frank Wollman* [online]. [cit. 18. února 2019]. Dostupné z: <https://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=1698>.

FASORA, Lukáš – HANUŠ, Jiří. *Filozofická fakulta Masarykovy univerzity. Pohledy na dějiny a současnost*. Brno: Masarykova univerzita, 2010.

SOLDÁN, Ladislav. Slavista Frank Wollman (40 let od jeho smrti). *Universitas*, 2009, č. 2, s. 60–62.